מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את היתרונות והקשיים של גדילה עם שתי שפות
- לתרגל הבנת הנקרא לפי פסקאות מסומנות
- לתרגל ניסוח תשובות המבוססות על טקסט ומיזוג רעיונות משני מאמרים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה מרובה

1. א – היכולת לדבר בשתי שפות בחיי היום-יום
2. ב – ששתי השפות יבלבלו אותם וידברו מאוחר
3. א – שילדים דו-לשוניים פותרים משימות ריכוז מהר יותר
4. ב – מצרפת
5. ב – כי הם לומדים עברית מהר יותר מההורים
6. ב – כי שליטה טובה בשפה הראשונה מקלה על לימוד שפה שנייה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – המחקר הראה שילדים דו-לשוניים מתרכזים טוב יותר, לא פחות.
2. נכון – כך נכתב בפסקה ב במאמר 1.
3. לא נכון – ההמלצה היא להמשיך לדבר בשפת האם.
4. לא נכון – היא אומרת שהיא שלמה עם שתי השפות, לא חצי.
5. נכון – כך מתואר בפסקה ד במאמר 2.

חלק ג' – השלימו את המשפט

1. שתי
2. 10
3. צרפת
4. מתרגמים
5. שפות

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

- 1 – ג (היכולת להשתמש בשתי שפות בחיי היום-יום)
- 2 – א (השפה הראשונה שהילד לומד בבית)
- 3 – ה (תלמיד ותיק שעוזר לתלמיד חדש)
- 4 – ב (מקום שבו הורים יכולים ללמוד עברית)
- 5 – ד (תחושה של לא להשתייך באופן מלא לאף תרבות)

חלק ה' – תשובה קצרה

1. ילדים דו-לשוניים פתרו משימות ריכוז מהר יותר, כי המוח שלהם מתאמן כל הזמן לעבור בין שפות ומשימות.
2. בני נוער שעלו בגיל מאוחר מרגישים שהם לא שייכים באופן מלא לא לתרבות הישנה ולא לחדשה.

חלק ו' – כתיבה ומיזוג רעיונות

1. התלמיד יזכיר: להמשיך לדבר בשפת האם, לקרוא ספרים בשתי השפות, לא לבקר על ערבוב מילים, וללמוד עברית באולפן כדי שההורה יוכל לתקשר עם הילד.
2. תשובה אישית - יש לבדוק שהתלמיד מתייחס ליתרון או לקושי מדויק מתוך המאמרים (חברתי, קוגניטיבי, אוצר מילים, זהות).

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מזכיר יתרון מדויק - חברתי, קוגניטיבי או תרבותי
- התלמיד מזכיר קושי מדויק - אוצר מילים מצומצם או תחושת 'בין שני עולמות'
- התלמיד מציע המלצה שמופיעה במאמרים - להמשיך בשפת האם, לקרוא ספרים, לא לבקר על ערבוב

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא את המאמרים בקול לפני מילוי הדף, בעיקר לתלמידים עם קושי בקריאה
- כדאי לעבור יחד על חלק ה'התאמה' לפני המעבר למשימת הכתיבה הפתוחה
- לתלמידים מתקשים אפשר לוותר על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בהבנה הבסיסית

דף תרגול: דו־לשוניות - לגדול עם שתי שפות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על ילדים שמדברים שתי שפות. שפה אחת בבית, ושפה אחרת בבית הספר. נענה על שאלות על שני מאמרים בנושא.

מילון קטן:

דו-לשוניות	היכולת לדבר בשתי שפות
שפת אם	השפה הראשונה שלומדים בבית
אוצר מילים	כמות המילים שאדם מכיר בשפה
חונך	תלמיד ותיק שעוזר לתלמיד חדש
אולפן	מקום שבו לומדים עברית
ריכוז	יכולת להתמקד במשימה אחת
בין שני עולמות	תחושה של לא להשתייך לגמרי לאף תרבות
מיזוג	חיבור רעיונות משני מקורות לסיכום אחד

1 חלק א' – הבנת הנקרא - בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המילה דו-לשוניות אומרת?

א) היכולת לדבר בשתי שפות בחיי היום-יום ב) היכולת ללמוד שפה חדשה בגיל מבוגר

ג) הקושי לדבר בשתי שפות ד) שפה שמדברים רק בבית הספר

2. מה חשבו בעבר על ילדים ששומעים שתי שפות?

א) שהם יתרכזו טוב יותר ב) ששתי השפות יבלבלו אותם וידברו מאוחר

ג) שהם ישכחו את שפת האם מהר ד) שהם ילמדו רק שפה אחת היטב

3. מה גילו החוקרים על ילדים שמדברים שתי שפות?

א) שילדים דו-לשוניים פותרים משימות ריכוז מהר יותר ב) שילדים דו-לשוניים מדברים מאוחר יותר

ג) שדו-לשוניות פוגעת בזיכרון ד) שאין הבדל בין ילדים דו-לשוניים לחד-לשוניים

4. מאיזו מדינה נטע הגיעה?

א) מארגנטינה ב) מצרפת ג) מרוסיה ד) מאתיופיה

5. למה בני נוער מתרגמים להורים שלהם?

א) כי הם רוצים לעבוד בבנק ב) כי הם לומדים עברית מהר יותר מההורים ג) כי בית הספר מחייב זאת

ד) כי ההורים מבקשים מהם ללמד אותם צרפתית

6. למה כדאי שהילד ימשיך לדבר בשפת האם?

א) כי אסור ללמד עברית בבית הספר ב) כי שליטה טובה בשפה הראשונה מקלה על לימוד שפה שנייה

ג) כי שפת האם מחליפה את העברית ד) כי כך הילד לא יצטרך ללמוד עברית בכלל

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי מאמר 1, דו-לשוניות פוגעת ביכולת הריכוז של הילד.	☐	☐
2	ערבוב מילים משתי שפות הוא שלב טבעי שעובר עם הזמן.	☐	☐
3	אנשי חינוך ממליצים להורים להפסיק לדבר עם ילדיהם בשפת האם.	☐	☐
4	בסוף מאמר 2, נטע מרגישה שהיא 'חצי מכאן וחצי משם'.	☐	☐
5	בבתי ספר מסוימים יש 'יום השפות' שבו תלמידים מלמדים מילים בשפה שלהם.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. דו-לשוניות היא היכולת להשתמש ב _____ שפות בחיי היום-יום.

2. במחקר משנת 2022 השתתפו 240 ילדים בני 8 עד _____ .

3. נטע עלתה לארץ מ _____ .

4. בני נוער עולים נעשים ה _____ של המשפחה כי הם לומדים עברית מהר מההורים.

5. היום המיוחד שבו תלמידים מלמדים את חבריהם מילים בשפה שלהם נקרא יום ה _____ .

4 חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דו-לשוניות	___	**א.** השפה הראשונה שהילד לומד בבית
2. שפת אם	___	**ב.** מקום שבו הורים יכולים ללמוד עברית
3. חונך	___	**ג.** היכולת להשתמש בשתי שפות בחיי היום-יום
4. אולפן	___	**ד.** תחושה של לא להשתייך באופן מלא לאף תרבות
5. בין שני עולמות	___	**ה.** תלמיד ותיק שעוזר לתלמיד חדש

5 חלק ה׳ – תשובה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה גילה המחקר על ילדים דו-לשוניים ויכולת הריכוז.

2. מהו הקושי של 'להיות בין שני עולמות', לפי מאמר 1?

6 חלק ו' – כתיבה ומיזוג רעיונות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה (כ-60 מילים) שבה אתם ממליצים להורה של ילד דו-לשוני מה כדאי לעשות, בהתבסס על שני המאמרים.

2. ספרו על מצב (שלכם, של מישהו שאתם מכירים, או מדומיין) שבו דו-לשוניות עזרה או הקשתה. הסבירו מדוע.

כרטיס יציאה

מהו יתרון אחד של דו-לשוניות שלמדנו היום?

מהו קושי אחד של דו-לשוניות שלמדנו היום?

כתבו המלצה אחת להורים של ילד דו-לשוני.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀